

פ"ב סוה"ב ובו הקריב אדם הראשון כשנברא קרבן עי"ש. היינו דאיתו שור הנזכר שהקריבו אדם הראשון - הקריבו מיד כשנברא. ועי' מש"כ בזה בסי' י"א.

וק' איך הקריבו כשנברא והרי הי' מחוסר זמן. ותי' הגרי"ז ע"פ מש"א בחולין שם דאמר ריב"ל כל מעשה בראשית בקומתן נבראו בדעתם נבראו בצביונם נבראו עי"ש, לפי' אינו בכלל מחוסר זמן.

מיהו אכתי לד' המשך חכמה עדיין צ"ב איך הקריבו, דהא הטעם למחוי"ז הוא שלא השתתף בו מעשה האדם, ומה לי שנברא בצביונו הא סוף סוף הא לא השתתף בו מעשה האדם, ולשיטתו הא גם בבמת ב"נ בעינן שישתתף בהקרבן מעשה אדם, ואיך הקריבו אדם הראשון בלא שנשתתף בו מעשה האדם, וצ"ע.

אך בלאו הכי יש להעיר על המשך חכמה דסתר את משנתו, דכאן פשיטא ליה דגם בקרבן ב"נ בבמה שלו פסול מחוסר זמן, ובפ' אמור (ויקרא כב-כז) על הפסוק ביום השמיני, כ' דפסול מחוי"ז תלוי בפסול נקבה לעולה, ואם נקבה כשרה לעולה בכלל זה גם כשר מחוי"ז. והרי בב"נ כשר אף נקבה לעולה כמו שאמרו בזבחים קט"ו ב', ואף בבמת ישראל כשר להביא עולת נקבה כמבואר בע"ז כ"ד ב', ולדבריו שם אין בהן פסול מחוי"ז.

וממה שהק' הגרי"ז איך הקריב אדם הראשון מחוי"ז, אין להוכיח דפסול

מחוי"ז נוהג בקדשי ב"נ, די"ל דסבר דכיון שהקריב במקום המקדש לפי' היה קרבנו בגדר קרבנות מקדש ולא כדין במה, כמו שכ' במשך חכמה להלן ח-כ, וכ"נ ממה שהובא בשמו בסי' י', ולכן מחוי"ז פסול בו, אף שאין פסול מחוי"ז בקרבן במה.

ב. וז"ל המשך חכמה שם...לכן לא ירצה למנחה רק סולת חטים או גרש כרמל שנשתתף מעשה האדם, וכן יין ושמן שהכל בא במעשה האדם, ודובשא דתמרי ושאר פירות המשקין היוצאין לא חשיבי כדאמר בפ' כיצד מברכין (ברכות ל"ח א') דמברכין עליהן שהכל כו'.

ובתנחומא ר"פ בהעלותך אמרו...א"ל ר"ט הרי מצינו שחבב הקב"ה שמן זית יותר מכל השמנים בנר ובהדלקה כו' כחית למאור ולא למנחות כו', שהרי כל המנחות לא נאמר בהן אלא (ויקרא ב-טז) ונתת עליה שמן, ובנר הדלקה כתיב (שמות כז-כ) שמן זית, ולא שאר שמנים כו' עי"ש.

מבואר מד' המדרש דרך להדלקת המנורה צריך דוקא שמן זית ולא שאר שמנים, אבל למנחות א"צ דוקא שמן זית ואף שאר שמנים כשרים. ואכן לא נזכר ברמב"ם בהלכותיו דשמן למנחות הוא שמן זית. מיהו בהקדמת פיה"מ למנחות כ' הרמב"ם דשמן למנחות הוא שמן זית, וכבר העיר בזה הרי"פ בסה"מ לרס"ג ח"ג ר"פ ס"ג.

והערוני מתרומות פי"א מ"ג ואין

מקריבין ע"ג המזבח אלא היוצא מן הזיתים ומן הענבים. והרמב"ם בפיה"מ שם כ' להדיא דכוונת המשנה למנחות, וכ"כ הר"ש והרע"ב שם.

הרי דפירושם אינו תואם עם המדרש דא"צ דוקא שמן זית למנחות אלא כל שמן כשר.

ולולי פירושם הי' אפשר לפרש דאין המשנה הנז' סותרת את המדרש. ע"פ ד' המשך חכמה הנז' דבעינן להקריב ממה שיש בו מעשה האדם, ורק שמן זית ויין דקובע ברכה לעצמו ולא שאר

המשקין היוצאים מן הפירות שמכרכים עליהן שהכל, עי"ש. ולפ"ז י"ל דכוונת המשנה דעל המזבח מקריבין רק היוצא מן הזיתים והענבים, היינו כשהוא קרבן הקרב בפני עצמו דהיינו קרבן שמן וניסוך היין שהם קריבים בפ"ע, בעינן שיהי' מעורב בהן מעשה אדם ויהיה להן חשיבות, ולכן מביאין רק שמן זית ויין מענבים. אבל שמן למנחות י"ל דא"צ דוקא שיהיה השמן מזית ואף שאר שמנים כשרים כד' המדרש, ואף דאין להם חשיבות, מ"מ הא הם באים עם סולת המנחה ולא בפני עצמם, ולפי' א"צ שיהיה להם חשיבות.